

Posudek bakalářské práce

Radka Mazancová: Analýza prožitku plynutí u aktivních letců, Praha, FHS UK, 2009

Předložená bakalářská práce má 83 stránek a skládá se ze dvou částí: teoretické (24 str.) a praktické (53 str.) a dále přílohy. Celková struktura odpovídá experimentálním studiím, je psána přehledně a je dobře čitelná.

Studie má dvě přednosti: a) sleduje problematiku autotelických prožitků (v literatuře často pod pojmem „flow“), které se u nás jen řídce sledují, b) pracuje s dopravními piloty. Letecká psychologie má u nás sice jistou tradici v armádě, ale civilní letectví je po léta jen málo sledované. Autorka se zabývala problematikou, která není příliš propracovaná a hledala prameny na internetu. Zjištěné nálezy považuji za zcela původní a přínosné pro naše poznání.

Při rozboru autotelického prožívání se text opírá o studie M. Csikszentmihalyiho a několika dalších autorů. Používá pojem plynutí. Charakterizuje se jím plné zaujetí prováděnou činností či vnitřními procesy, které vedou k pocitům bohatějšího a spokojenějšího života. či k dosažením něčeho nového. v životě. Mikšíkova definice na str 9 je zřejmě nepřesně citována. Charakteristika a předpoklady zážitku plynutí jsou stručně a výstižně popsány s využitím u nás dostupné literatury.

U dopravních pilotů lze očekávat, že při jejich dlouhodobých letech se mohou prožitky plynutí často objevovat. Je to profese náročná, předpokládá velkou osobní odpovědnost i schopnost vyrovnávat se s různými obtížemi a riziky. Autorka na základě rozhovorů s několika odborníky sestavila dotazník, který v předpokusech ověřovala a upravovala. Kromě zaměření na pracovní činnost sledovala i vybrané otázky životního stylu pilotů. Využila pravidelné formy školení pilotů a po srozumitelném výkladu pojmu plynutí jej předložila 50 pilotům. Počet je první pohled sice poměrně malý, ale při složitém systému služeb se jen těžko dá pracovat s větším souborem. Přínosné je užití Eysenckova osobnostního dotazníku. Stanovila si několik hypotéz, které postupně testovala. Získaná data zpracovala běžnými technikami popisné statistiky a samostatně pracovala s jejich manuály.

Celkový postup svědčí o pochopení často složité problematika experimentální metodologie a o jisté obezřetnosti ve výzkumném postupu. K textu mám několik připomínek:

Existuje riziko, že šetření se účastnili spíše jedinci motivovaní a v práci spokojení?

Většina podskupin je svým rozložením do jednotlivých položek korelovaná a šetření může být do jisté míry redundantní?

Je možné vytvořit analogické skupiny ze zaměstnanců z jiných leteckých profesí (letištní personál, řídicí letových provozů aj)?

Jak si vysvětlit mírnou extrovertovanost pilotů (při očekávané introvertovanosti)?

Lze hovořit o osobnostní stabilitě sledovaných osob (analogické zkušenosti pracovní i mimopracovní a spokojenost v osobním životě)?

Obtížná otázka: Hlásí se do pilotní profese osoby vyrovnané či naopak zkušenosti z profesionální činnosti jejich osobnost stabilizují?

Může hrát jistou roli nejasná situace dopravních leteckých služeb (privatizace podniku, nebezpečí propouštění aj.)?

Má autorka sama zkušenost z prožitku plynutí?_

Naznačené otázky mohou předmětem debaty při obhajobě.

Závěr: Předloženou práci Radky Mazancové považuji za zdařilou, plně odpovídající požadavkům, kladeným na bakalářské práce, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím známkou I. Autorce doporučuji případné další pokračování ve výzkumu.

Praha, 14. 8. 2009

Václav Břicháček

